

Postoje žáků ke školnímu prostředí v souvislosti s wellbeingem

Ing. Dana Pražáková, Ph.D. | Oddělení kanceláře ústředního školního inspektora
Týden pro wellbeing, Praha | 4. 2. 2026

„Možnost participace žáků se leckde stává funkční součástí pozitivního školního klimatu – jak na úrovni řízení školy, tak každodenní výuky.“

Základní školy

45 % škol – žákovský parlament nebo obdobná forma zapojení (úroveň školy)

78 % škol – vlastní pravidla chování (úroveň třídy)

Střední školy

59,5 % škol - žákovský parlament nebo jiný samosprávný orgán

56,6 % - vlastní pravidla chování (úroveň třídy)

Dotazník: Žákovský parlament

Anketa: Postoje žáků ke školnímu prostředí Školní úspěšnost

Zjišťování při KIC

- Možnost vlivu žáků na dění ve škole
- Zdroj žákovských podnětů
- Zapojení žáků do chodu školy

Novela ŠZ (srpen 2025, účinnost od 1.1.2026):

Možnost volit a být volen do školské rady se dává i žákům SŠ od 15 let.

Rodičům těchto žáků zároveň zůstává jejich hlas.

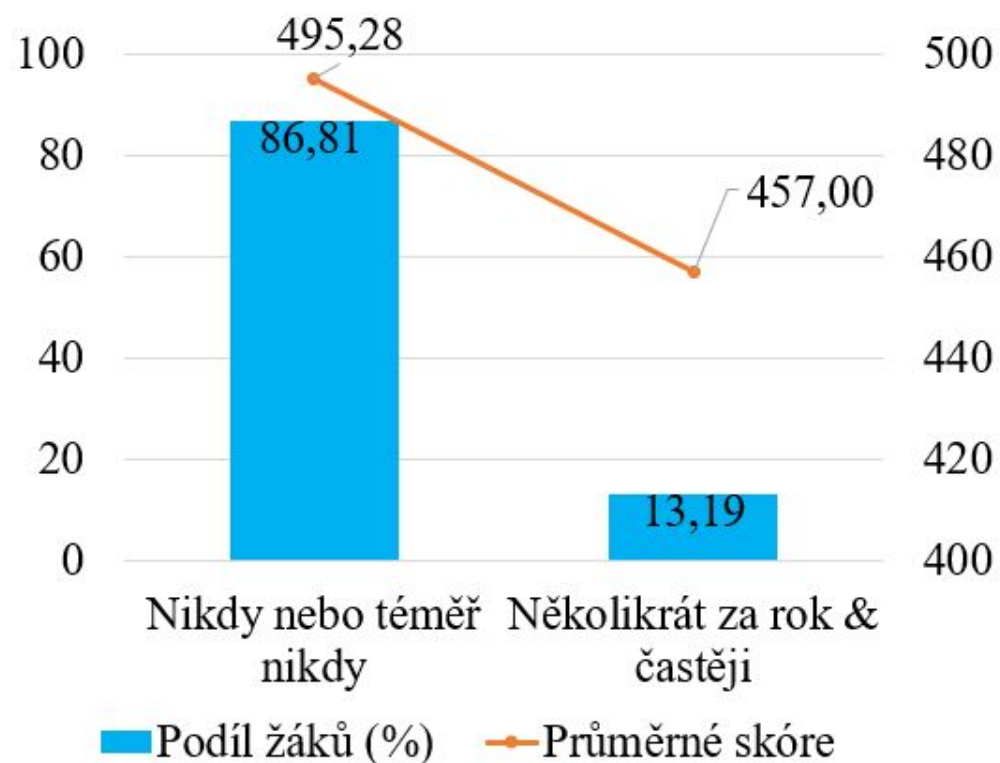
Nově tedy zastoupení i žáků 15-18 let, nejen prostřednictvím jejich rodičů.

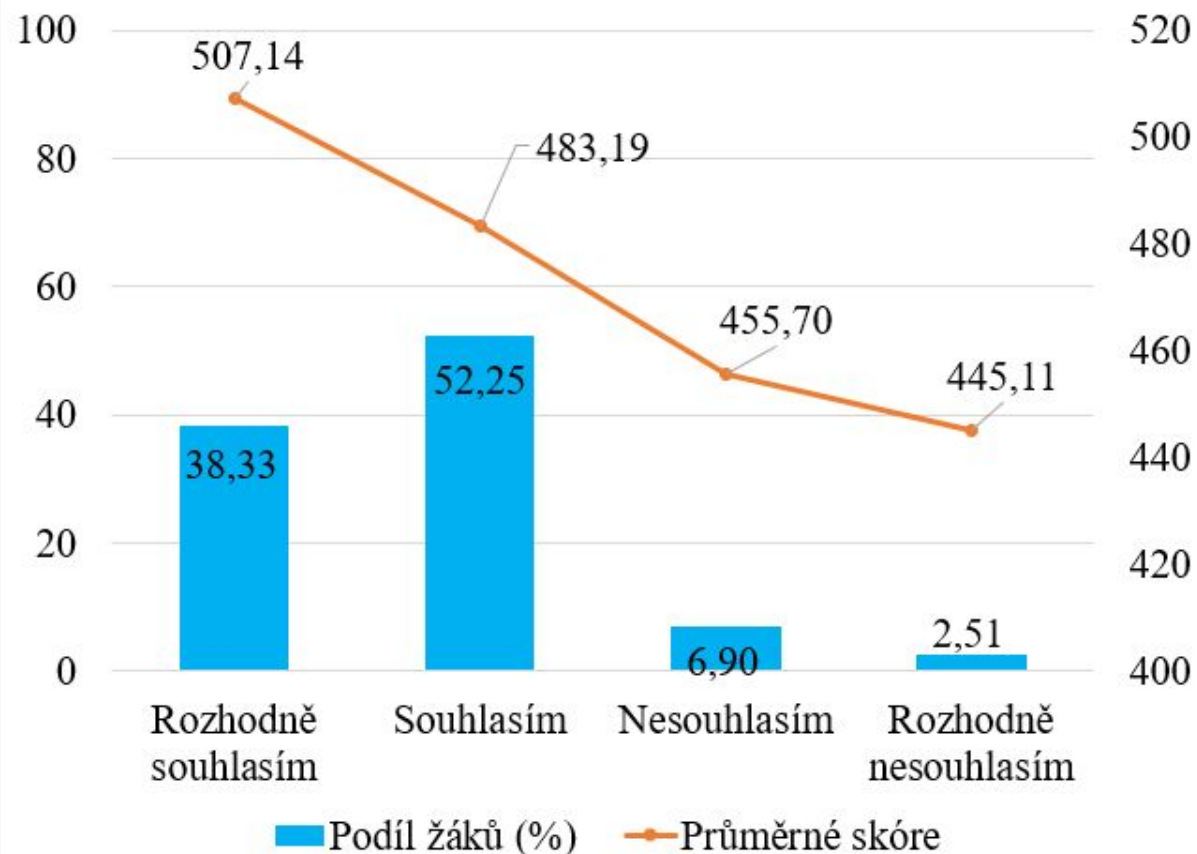
**Proč se ČŠI zabývá klimatem školy a postoji
žáků?**

Školní klima se může odrážet v absenci i výsledcích žáků...

Zůstal/a jsem doma, protože jsem se ve škole necítil/a bezpečně.

Ve třídě se cítím bezpečně.

Index stresové odolnosti
(stress resistance)

Index emoční stability
(emotional control)

Index houževnatosti
(perseverance)

V mezinárodním šetření PISA se v řadě sledovaných indexů Česká republika opakovaně řadí na chvost zapojených zemí, to indikuje horší situaci našich žáků oproti ostatním

Zveřejněno v červnu 2024

Ucelený pohled na téma wellbeingu ve školách,
evidence-based, s doporučeními a praktickými tipy
pro pedagogy a vedení škol

Analyticko-metodický materiál pro ředitele, učitele a všechny ostatní

- Socioekonomický status
- Bez obav se ve výuce ptát
- Zájem učitele
- Spolužáci (vzájemná pomoc)
- Spolužáci (úkoly společně)
- Dostatek času pro řešení úloh
- Reálné příklady ze života
- Sebepojetí, reflexe vlastních schopností, sebedůvěra
- Zažívat úspěch

Příklady otázek pro vedení školy nebo učitele

- Kdo vyhodnocuje, co žáky baví a nebaví? Co je a není přínos? Jak to souvisí s plánováním hodin?
- Pravidelně získávaná zpětná vazba od učitelů, žáků i jejich rodičů ohledně dění ve škole umožňuje diskuzi a řešení některých problémů, **ale také jasně ukazuje, kolik energie vedení školy věnuje do různých oblastí.** Pro vedení školy je to příležitost k autoevaluaci a k růstu, příležitost k zavádění změn. Jak to vidíte z vaší zkušenosti vy?

Wellbeing

**Odolnost je schopnost
„růst“
i v náročných
podmínkách a situacích.**

Odolnost

Školy, které posilují odolnost

Inspirace pro základní
a střední vzdělávání

Psychická odolnost

Houževnatost

- Podporovat růstové myšlení
- Gradovat obtížnost úkolů
- **Motivovat k vytrvalosti a dokončení úkolů**
- Oceňovat vytrvalost s formativní zpětnou vazbou, která umožňuje korekci chyb a učení.

Emoční stabilita

- Vytváření bezpečného a předvídatelného prostředí
- **Každodenní práce s emocemi, modelování jejich zvládání**

Odolávání stresu

- Klást (zvladatelné) překážky
- Podporovat možnosti řešení a rozhodovací procesy
- **Umožnit vzájemnou pomoc a spolupráci**

Fyzická odolnost

V tělesné výchově

- Budovat pozitivní vztah k výzvě a neúspěchu
- Pěstovat vzájemnou oporu, důvěru a týmovou spolupráci
- Zavedení kontrolovaného stresu (eustresu) regulací míry zátěže
- Rozvíjet seberegulaci a sebereflexi
- Podporovat kulturu podpory a pocit bezpečí

Při venkovní výuce

- Kombinací akademických výzev s fyzicky náročnějšími aktivitami

Příklady otázek pro žáky (ZŠ a SŠ)

- Můžeš ve škole otevřeně mluvit o svých pocitech? Pokud ano, s kým nejčastěji?
- Co by ti nejvíce pomohlo, aby ses ve škole cítil/a klidnější a spokojenější?
- Máš možnost ovlivňovat obsah výuky tělesné výchovy a to, co se konkrétně učíte? Pokud ne a vadí ti to, jak by to šlo změnit?

Otázky pro učitele (ZŠ a SŠ)

- › Věnujete ve třídě prostor otevřenému sdílení emocí a pocitů? Jak na to žáci reagují?
- › Povzbuzujete žáky k hledání nových řešení a vytrvalosti při neúspěchu? Jaké aktivity využíváte?
- › Pomáháte žákům učit se ze svých chyb a vnímat neúspěch jako příležitost k růstu?
- › Sledujete, jakým směrem se vyvíjejí zájmy žáků v oblasti pohybových aktivit? Jak s poznatky pracujete?

Ředitel školy a jeho role při posilování odolnosti žáků aneb odolnost žáků začíná u silného vedení školy

- Prakticky aplikovatelné **nástroje** pro vedení školy **k propojení všech kritérií Kvalitní školy**
- **Systémový přístup** k podpoře žákovské odolnosti jako součásti celkového rozvoje školy a nikoliv izolovaná aktivita jednotlivců, tříd či skupin

Postupné kroky vedení škol k posílení odolnosti žáků

- Ke každému kroku nabízíme **reflektivní otázky a praktické tipy**
 - Jak probíhá komunikace o tématu odolnosti mezi vedením školy, pedagogy a rodiči?
 - Jak identifikujeme hlavní výzvy, kterým naši žáci v oblasti odolnosti čelí?
 - Vnímáme souvislost mezi podporou psychické odolnosti žáků a jejich školním úspěchem?
 - Sledujeme, zda žáci s vyšší mírou odolnosti dosahují lepších výsledků ve výuce?
 - Ovlivňuje socioekonomické zázemí našich žáků jejich vzdělávací výsledky? A pokud ano, umíme s těmito daty pracovat tak, abychom je co nejlépe podpořili?

KVALITNÍ ŠKOLA

METODICKÝ PORTÁL

Vlastní
hodnocení

Nástroje
pro vlastní
hodnocení

Kritéria
hodnocení

Externí
hodnocení
a podpora
školy

Náměty a
inspirace

SCREENING DUŠEVNÍHO ZDRAVÍ A WELLBEINGU ŽÁKŮ

Dotazník duševní pohody
Dotazník duševního zdraví
Dotazník pocitů úzkosti
Dotazník duševní gramotnosti

Role vedení školy a učitelských týmů

Odolnost učitelů → Odolnost žáků

Profesní rozvoj, sdílení zkušeností a
otevřený dialog → bezpečné
prostředí a motivace

Wellbeing učitelů → stabilita,
otevřenost změnám, pružnější reakce
na potřeby žáků

Kultura důvěry, spolupráce a
vzájemné podpory → dlouhodobé
posilování odolnosti

ČSI

Česká školní
inspekce

Zapojení všech zlepšuje klima a činí školy odolné vůči výzvám doby

Dana.Prazakova@csicr.cz | Oddělení kanceláře ústředního školního inspektora

ČŠI | Česká školní
inspekce